

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

ATELIER 11 HRADEC KRÁLOVÉ, s.r.o.
IČ 474 50 347
Jižní 870
500 03 Hradec Králové

Váš dopis ze dne | Vaše značka (č. j.)

Naše značka (č. j.)

KUKHK-7061/RG/2016-7

Hradec Králové

23. 3. 2016

Odbor | oddělení

regionálního rozvoje, grantů a dotací
kultury a památkové péče

Vyřizuje | linka | e-mail

Ing. Milan Smolík | 458

msmolik@kr-kralovehradecky.cz

Počet listů: 4

Počet příloh: 0 / listů: 0

Počet svazků: 0

Sp. znak, sk. režim: 411.7.1, A10

Z Á V A Z N Ě S T A N O V I S K O

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení kultury a památkové péče, jako věcně a místně příslušný orgán státní památkové péče podle § 28 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, podle § 29 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, projednal žádost o vydání závazného stanoviska podanou podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, dne 17. 2. 2016 účastníkem řízení Královéhradeckým krajem, IČ 708 89 546, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, zastoupeným na základě písemné plné moci společností ATELIER 11 HRADEC KRÁLOVÉ, s.r.o., IČ 474 50 347, se sídlem Jižní 870, 500 03 Hradec Králové, ve věci revitalizace a zatraktivnění pevnosti Dobrošov podle dokumentace zpracované společností ATELIER 11 HRADEC KRÁLOVÉ, číslo zakázky 1291/00/0, druh projektu DSP, datum 01/2016, tj. národní kulturní památky Pevnostní systém Dobrošov prohlášené nařízením Vlády ČR č. 262/1995 Sb. ze dne 16. 8. 1995 o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky a nařízením Vlády ČR č. 336/2002 Sb. ze dne 19. 6. 2002, kterým se mění nařízení vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb.

Na základě znalosti místa samého, po předcházejících konzultacích a po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Josefově ze dne 15. 3. 2016 (č.j. NPU-362/13977/2016 [Mgr. Tluchoř] – správnímu orgánu doručeno dne 16. 3. 2016 do datové schránky) vydává správní orgán státní památkové péče k žádosti podané podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, na základě zmocnění v § 14 odst. 6 téhož zákona a ve smyslu ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, jakož i § 44a odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, toto

z á v a z n ě s t a n o v i s k o :

Obnova národní kulturní památky Pevnostní systém Dobrošov evidované v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 35293/6-4377 a v seznamu národních kulturních památek pod evidenčním číslem 211, spočívá podle podané žádosti a předložené projektové dokumentace v:

1. Obnově pěchotního srubu N-S 72 Mústek na pozemku parc. č. st. 171 a parc. č. 198/8, 198/9 a 237/4, k.ú. Dobrošov, spočívající v:
 - 1.1. Zrušení výlezu na stropnici a v uvolněné zvonové šachtě osazení makety zvonu v betonovém provedení vybetonovaném dle originálních plánů včetně maket střílen, opatření povrchu barevnou kamufláží (maskováním) včetně umístění tabulky s vysvětlujícími údaji, popisem a účelem na zábradlí vyhlídkové plošiny v jeho sousedství.
 - 1.2. Zřízení nového východu z objektu v úrovni bojového patra a to otvorem po vytržených střílnách L1 a M na levé straně. Otvor bude stavebně upraven a budou v něm osazeny mřížové dveře (minimální rozměr oka š. 400mm a v. 150mm). Výstup bude na terén před objekt na vydlážděnou plochu v místě zasypaného příkopu. Okolní volná zatravněná plocha zůstává stávající.
 - 1.3. Opravě novodobé betonové torketáží poškozených částí, která místy již začíná odpadat a to obdobným řešením – nástřikem poškozených částí a ploch.
 - 1.4. Nátěru schodiště a zábradlí na vnější straně objektu a na stropnici.
 - 1.5. Nátěru ocelových prvků a sanaci stěn a stropů s opravou koroze odhalené výztuže.
 - 1.6. Venkovního nasvícení objektu.
 - 1.7. Opravě schodiště vertikálně spojujícího obě podlaží srubu a podzemní prostory pevnosti.
2. Obnově pěchotního srubu N-S 73 Jeřáb na pozemku parc. č. st. 148 a parc. č. 135/10, k.ú. Dobrošov, spočívající v:
 - 2.1. Na místě vytržených střílen budou na pravé straně osazeny jejich makety (L1 a M)
 - 2.2. V interiéru budou dozděny chybějící přičky dle původní dokumentace.
 - 2.3. Opravě schodiště – dobetonávce poškozených stupňů a prasklin, opravě zábradlí
 - 2.4. Nátěru ocelových prvků a sanace stěn a stropů s opravou koroze odhalené výztuže.
 - 2.5. Zbavení stropnice objektu náletů a zeminy, očištění na vrchní betonovou desku a novém zaizolování hydroizolačními SBS pásy s následnou krycí vrstvou z betonové mazaniny.
 - 2.6. Odstranění opadané omítky a její náhradě za novou cementovou omítku s probarvením dle odstínu RAL (určí provozovatel muzea dle dobových snímků) se zachováním míst s viditelným poškozením kulometnou palbou. Viditelná výztuž v těchto místech bude ochráněna transparentním nátěrem.
 - 2.7. Prodloužení prohlídkové trasy v podzemí v délce 250m, kde bude zřízena nová pochozí lávka v prostoru vodní nádrže u odvodňovací stoly a lávka v celé délce vybetonované spojovací chodby až po vybetonovaný sál na místě zasypané pomocné těžní šachty P-5. Provedení bude z pozinkovaných pororoštů osazených na kotevní patky.
3. Obnově pěchotního srubu N-S 75 Zelený na pozemku parc. č. st. 170 a parc. č. 237/3 a 198/7, k.ú. Dobrošov, spočívající v:
 - 3.1. Na místě vytržených střílen osazení jejich maket.
 - 3.2. Opravě schodiště – dobetonávce poškozených stupňů a prasklin, opravě zábradlí.
 - 3.3. Nátěru ocelových prvků a sanaci stěn a stropů s opravou odhalené zkorodované výztuže.
 - 3.4. Opravě podlahy v 1. PP a 1. NP – dobetonávce a zahlazení betonovou mazaninou nebo stěrkou na novou výškovou úroveň se zachováním prvků odvodnění.
 - 3.5. Opravě venkovního příkopu – nové vyspádování do odvodňovacího kanálu betonovou mazaninou v celé ploše příkopu. Vyčištění stávajícího prostupu skrz stěnu do trativodu.
 - 3.6. Opravě stěn v chladících kobkách pro nábojnice cementovým nátěrem s hloubkovým účinkem určeným k plošnému zamezení průsaku v betonových konstrukcích.
 - 3.7. Zřízení nového vstupu do srubu po ocelové lávce k prvnímu střílnovému otvoru, kde budou osazeny vstupní dveře lemované ocelovým plechem.
 - 3.8. Instalaci výtahu ve stávající výtahové šachtě včetně odvětrání.
 - 3.9. Utěsnění pracovní spáry srubu.
4. Obnově pěchotního srubu N-S 78 Polsko na pozemku parc. č. 147 a parc. č. 153/3 a 153/1, k.ú. Dobrošov, spočívající v:
 - 4.1. Opatření střílny M maketou, další střílny budou zevnitř oplechovány s navázáním na stávající stěnu.
 - 4.2. Otvor studny bude zakryt pro zabránění pádu a zranění – ocelová nosná rámová konstrukce z tenkostěnných profilů bude zakryta pororošty v pozinkovaném provedení.
5. Obnově podzemních prostor pevnostního systému spočívající v:

- 5.1. Pod srubem Zelený budou ve třech sálech zřízeny akusticky izolované přepážky s instalací nových expozic. Prostor za přepážkami bude odvlhčen a zpřístupněn přes přechodovou komoru. Vstup do přechodové komory je přes požárně dělicí konstrukci (zděnou stěnu tl. 300mm) s prosklenými dveřmi s požární odolností. Stěny sálů budou sanovány proti vlhku a bude provedena nová betonová podlaha.
- 5.2. Ostatní nové podlahy v chodbách jsou navrženy z betonových dlaždic rozměru 50 x 500 x 500mm (s využitím stávajících) s uložením do drceného štěrku. Ve štěrkovém podkladu bude uložena drenáž z flexibilního potrubí PVC DSN 100mm.
- 5.3. V prostoru kasáren dojde k využití celé plochy tří vybetonovaných sálů (č. 1, 3 a 5). Bude vybudována nová podlaha z betonových dlaždic a s drenáží. Prostor zůstane volný bez úprav sanace stěn a odvlhčování. Chodby vyztužené dužní výztuží (hajcmány) budou ponechány bez zásahů. Jen ocelové stojky budou opatřeny novým krycím nátěrem barvou v šedém odstínu.
- 5.4. Bude instalována vzduchotechnika a odvlhčovače vzduchu v sálech pod srubem Zelený s plánovanou expozicí číslo 1, 2 a 3.
6. Obnově a rozšíření stávajícího návštěvníckého objektu včetně úpravy zpevněných ploch na pozemku parc. č. st. 118 a pozemcích parc. č. 198/7 a 237/3, k.ú. Dobrošov.
7. Novostavbě dělnického domku na pozemku parc. č. 198/8, k.ú. Dobrošov.

Podle § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, správní orgán věc posoudil takto:

Obnova národní kulturní památky Pevnostní systém Dobrošov **je přípustná při splnění následujících podmínek:**

1. Po vydání stavebního povolení bude na celou obnovu vypracována prováděcí projektová dokumentace s důrazem na níže uvedené podrobnosti, která bude předložena orgánům státní památkové péče společně se žádostí o vydání následného závazného stanoviska.
2. Pevnostní srub N-S 72 Můstek:
 - a. Barevná kamufláž makety zvonu na srubu N-S 72 Můstek bude vycházet z dobových materiálů a bude předem projednána s odbornou organizací státní památkové péče. Prováděcí dokumentace již bude obsahovat konkrétní podobu maskovacího vzoru včetně barevnosti dle vzorníku RAL. Stejně tak bude předložena ke schválení průvodní tabulka, tj. její rozměry, materiál, umístění a obsah.
 - b. Nový východ ze srubu N-S 72 Můstek bude v prováděcí dokumentaci podrobně zakreslen včetně materiálového provedení, rozměrů, tvarosloví, povrchové úpravy a uchycení do stávajících konstrukcí.
 - c. V prováděcí dokumentaci bude specifikován nátěr schodiště a zábradlí na vyhlídkovou plošinu, tj. barevnost dle vzorníku RAL a typ nátěrové hmoty.
 - d. Bude specifikován způsob provedení dláždění před nově plánovaným východem včetně rozměrů, materiálu, povrchové úpravy a způsobu uložení.
 - e. Bude specifikováno a podrobně zakresleno nově zřízení venkovní osvětlení včetně vedení příslušného elektrického vedení a jeho připojení na veřejnou síť.
3. Pevnostní srub N-S 73 Jeřáb:
 - a. Při dozdivání příček bude postupování dle historické dokumentace, tj. za použití stavebních materiálů odpovídajících době výstavby pevnosti.
 - b. Nová vrstva betonové mazaniny na izolaci stropnice nesmí přesáhnout celkovou výšku 10 cm.
 - c. Barevnost nově provedené cementové omítky bude předem projednána s odbornou organizací státní památkové péče a bude součástí prováděcí projektové dokumentace dle vzorníku RAL.
4. Pevnostní srub N-S 75 Zelený:
 - a. V prováděcí dokumentaci bude zapracován detailní návrh nového vstupu včetně vizualizace a zakreslu do fotografie.

- b. Povrchová úprava nové ocelové lávky bude provedena jako matná, v kovovém odstínu barevnosti.
- 5. Podzemní prostory:
 - a. Akusticky izolované příčky budou k původním betonovým povrchům pouze přizděny, nebudou prováděny žádné záseky, kapsy nebo jiné destruktivní úpravy.
 - b. Příčky, které budou vyzděny, budou opatřeny omítkou, která bude specifikována v prováděcí dokumentaci včetně povrchové úpravy.
 - c. Veškeré vzduchotechnické zařízení bude provedeno v povrchové barevné úpravě odpovídající barevnosti a struktuře interiéru.
- 6. Návštěvnícký objekt:
 - a. Při provádění přístavby směrem do haldy zeminy, bude postupováno tak, aby zemina, do níž stavba nezasáhne, nebyla rozrušena stavební mechanizací a nedošlo k její destrukci.
- 7. Novostavba dělnického domku:
 - a. Prováděcí dokumentace bude obsahovat bližší řešení oken v návaznosti na historicky doložené tvarosloví.

ODŮVODNĚNÍ

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení kultury a památkové péče [*dále jen „správní orgán“*], jako věcně a místně příslušný orgán státní památkové péče, obdržel dne 17. 2. 2016 žádost Královéhradeckého kraje, IČ 708 89 546, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, zastoupeného na základě písemné plné moci společností ATELIER 11 HRADEC KRÁLOVÉ, s.r.o., IČ 474 50 347, se sídlem Jižní 870, 500 03 Hradec Králové [*dále jen „účastník řízení“*] o vydání závazného stanoviska k obnově maleb na stěnách srubu N-S 73 Jeřáb, který je součástí národní kulturní památky Pevnostní systém Dobrošov prohlášené nařízením Vlády ČR č. 262/1995 Sb. ze dne 16. 8. 1995 o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky a nařízením Vlády ČR č. 336/2002 Sb. ze dne 19. 6. 2002, kterým se mění nařízení vlády č. 262/1995 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb. Dnem doručení žádosti bylo zahájeno řízení o vydání závazného stanoviska.

Správní orgán postupem podle § 15 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění [*dále jen „SpŘ“*] ustanovil oprávněnou úřední osobu. Následně informoval účastníka řízení o vedení řízení a poučil jej o tom, že má v řízení právo vyjádřit své stanovisko, právo nahlížet do spisového materiálu, možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, jakož i namítnout podjatost úřední osoby. Tohoto práva nebylo využito.

Po provedení uvedených kroků si správní orgán v souladu se zněním § 14 odst. 6 věty první zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění [*dále jen „PamZ“*], vyžádal písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče, kterou je Národní památkový ústav. Pro národní kulturní památku Pevnostní systém Dobrošov je příslušným pracovištěm vykonávající odborný dohled Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově [*dále jen „NPÚ“*]. Tato odborná organizace státní památkové péče vydala své vyjádření dne 15. 3. 2016 pod zn. NPÚ-362/13977/2016 (Mgr. Jan Tluchoř) a správnímu orgánu bylo doručeno do datové schránky dne 16. 3. 2016. Správní orgán po obdržení výše uvedeného písemného vyjádření odborné organizace státní památkové péče vyrozuměl účastníka řízení o ukončení dokazování a umožnil mu s odkazem na ustanovení § 36 odst. 3 SpŘ vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Účastník řízení svého práva nevyužil.

Předmětem řízení je obnova a rozšíření návštěvníckého objektu včetně zpevněných ploch, výstavba dělnického domku, obnova pechočních srubů N-S 72 Mústek, N-S 73 Jeřáb, N-S 75 Zelený, N-S 78 Polsko a obnova a zpřístupnění podzemních prostor pod těmito objekty. Současný vstupní objekt, který není kulturní památkou, avšak tvoří prostředí národní kulturní památky, slouží návštěvníkům pevnosti – je zde umístěna pokladna, výstavní síň a sociální zázemí pro návštěvníky i personál. V současné době již objekt nevyhovuje současným potřebám, je ve špatném technickém stavu, hygienické zázemí je morálně zastaralé.

Výsledkem obnovy je modernizace a rozšíření objektu. Plocha expozice bude zvětšena, v objektu bude promítací místnost, bude vybudováno nové zázemí pro návštěvníky i personál, bude vybudováno WC pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace. Nový objekt dobového dělnického srubu je součástí expozice, která prezentuje práci a život dělníka na stavbě pevnosti.

Na objektu N-S 72 Můstek bude zrušen stávající východ z objektu na stropnici a v uvolněné zvonové šachtě bude osazena maketa zvonu v betonovém provedení. Nový východ z objektu bude v úrovni bojového patra a to stávajícím otvorem po vytržených střílnách L1 a M. Otvor bude stavebně upraven a budou v něm osazeny mřížové dveře. Dále bude provedena oprava novodobé betonové torketáže poškozených částí, která místy již začíná odpadat. Budou dobetonovány poškozené stupně schodiště a souvisejících prasklin, jakož i opraveny části zábradlí. Ocelové prvky budou natřeny a bude provedena sanace stěn a stropů s opravou odhalené korodující výztuže.

V objektu N-S 73 Jeřáb dojde k osazení maket střílen, které byly za 2. světové války vytrženy, dále dojde k dozdění chybějící příčky dle původní dokumentace, opravě schodiště – dobetonávce poškozených stupňů a prasklin a nátěru zábradlí, nátěru ocelových prvků a sanaci stěn a stropů s opravou odhalené korodující výztuže, zbavení stropnice objektu náletů a zeminy, očištění stropnice na vrchní betonovou desku, která bude nově zaizolována s následnou krycí vrstvou z betonové mazaniny. Opadaná omítka bude odstraněna a nahrazena novou cementovou omítkou. V ploše budou, jako ukázka, zachována místa s viditelným poškozením kulometnou palbou. V podzemí bude zřízena nová pochozí lávka v prostoru vodní nádrže a nově prodloužená návštěvní trasa v celé délce vybetonované spojovací chodby až po vybetonovaný sál na místě zasypané pomocné těžní šachty P-5. Provedení pochozí lávky je z pozinkovaných pororoštů osazených na kotevní patky.

V objektu N-S 75 Zelený dojde k osazení maket střílen v místech, kde byly dříve vytrženy. Dále dojde k opravě schodiště – dobetonávce poškozených stupňů a prasklin, opravě části zábradlí, instalaci výtahu do podzemí v samostatně řešené šachtě, nátěru ocelových prvků a sanaci stěn a stropů s opravou odhalené korodující výztuže, opravě podlahy v 1. PP a 1. NP – dobetonávce na novou výškovou úroveň, zachování odvodnění (odvodňovací kanálek, vpust). Dále dojde k opravě venkovního příkopu – novému vyspárování plochy do odvodňovacího kanálku, vyčištění prostupu skrz stěnu do trativodu a odkopu trativodu – oprava (alt. obnova) s odvodem do vsakovací jímky. Dalšími stavebními úpravami bude provedena oprava stěn v chladících kobkách pro nábojnice, oprava pracovní spáry, oprava stropnice zaizolováním s betonovou krycí deskou, zřízení přístupu do objektu po lávce (nový vstup do objektu) pro imobilní osoby. V podzemí budou ve třech sálech zřízeny akusticky izolované přepážky s instalací nových expozic. Prostor za přepážkami bude odvlhčen a zpřístupněn přes přechodovou komoru. Stěny do přechodových komor z chodby jsou zděné s požárně dělícími uzávěry dle požadavků požárně bezpečnostního řešení. V podzemí bude kompletně provedena nová podlaha s uloženou drenáží se zachovalým vyspádováním ke vchodovému objektu.

V objektu N-S 78 Polsko bude střílna M opatřena maketou. Střílny budou zevnitř oplechovány s navázáním na stávající stěnu a otvor studny uvnitř objektu bude zakryt pororošty (pozinkované provedení) pro zabránění pádu a zranění.

Dělostřelecká tvrz Dobrošov je jednou ze 14 tvrzí, jejichž výstavba byla plánována v oblasti Ostrava – Krkonoše. Podle projektu škpt. žen. ing. Františka Zavadila mělo být na Dobrošově postaveno 7 tvrzových objektů navzájem propojených systémem podzemních chodeb a sálů o délce asi 2 km. V celé tvrzi byl plánován ve válečném stavu trvalý kontingent 571 vojáků, z toho 38 důstojníků a rotmistrů a 533 mužů. Počtem objektů a rozsahem podzemních prostor se Dobrošov řadí ke středně velkým dělostřeleckým tvrzím. Na základě výsledků konkurzu byla stavba tvrze zadána firmě Ing. Kapsa a Müller z Prahy. Vlastní stavba byla zahájena 13. září 1937 s termínem dokončení v září 1939. Tvrz nebyla dokončena. Z plánovaných sedmi srubů byly stavebně dokončeny tři. Největším postaveným objektem tvrze je dělostřelecký srub N-S 75 „Zelený“, který získal svůj název podle příjmení majitele pole, na kterém byl postaven. Objekt měl střílny pro tři 10 cm houfnice vz. 38. Ve stropě srubu měly být osazeny dva pancéřové zvony se střílnami pro lehké kulomety. Na staveniště nebyly nikdy dodány, zvonové šachty dobrošovských objektů zůstaly prázdné. Objekt má dvě patra. V horním patře měly být umístěny zbraně, vstupní chodbičky do zvonů a nouzový východ z objektu. V dolním patře měla být filtrovna, sociální zařízení, ubikace pro část osádky, velitelské stanoviště a místnosti, do kterých by padaly vystřílené nábojnice. Obě patra a podzemí tvrze jsou vzájemně

propojeny schodištěm a šachtou pro dva nákladní výtahy. Při zpřístupnění tvrže Dobrošov koncem 60. let 20. stol. byly tyto šachty zabetonovány. V rámci zpřístupňovacích prací byl dokončen chybějící zához objektu a provedena nová izolace stropní desky. Střílny musely být za okupace na rozkaz německé branné moci odstraněny, vzniklé otvory jsou dnes zaslepeny chybějícími deskami, které pouze symbolicky připomínají původní střílny. Pěchotní srub N-S 72 „Můstek“ je umístěn na nejvyšším terénním bodě tvrže. Byl vybetonován ve dnech 25. – 31. července 1938. Svůj název získal podle dřevěného lyžařského můstku, který se kdysi nacházel ve svahu směrem k osadě Polsko. Kromě stavebních úprav objektu se nepodařilo dokončit ani zához. V lednu 1943 si Němci srub vybrali ke zkouškám podkaliberních protibetonových střel Röchling. Protože většina stěn objektu byla díky německým střelám silně narušena, bylo začátkem 70. let provedeno odstranění betonových úlomků visících z narušené stěny objektu a jejich zpevnění torketáží. Tři šachty pro zvony ve stropnici byly podobně jako na srubu „Zelený“ z bezpečnostních důvodů zabetonovány a strop zaizolován. Čtvrtou šachtu zakryla v 70. letech kovová nástavba umožňující vystoupit návštěvníkům po točitém schodišti na střešku objektu. Pěchotní srub N-S 73 „Jeřáb“ projektanti umístili na nejnižší terénní bod tvrže. Počítalo se osazením dělostřeleckého pozorovacího zvonu, který měl řídit palbu dělostřelecké baterie umístěné ve srubu „Zelený“. Dva zvony měly být určeny pro lehký kulomet, v kopuli mělo být umístěno dvojce těžkých kulometů. Ve střeleckých místnostech se počítalo se dvěma protitankovými kanony a jedním dvojčetem těžkých kulometů. Němci vytržená střílna pro kanón na levé straně objektu je v současnosti zvenčí nahrazena věrohodnou maketou. Za mobilizace měl srub svou osádku, přestože nebyl pro boj dostatečně připraven. Po Mnichovu část osádky srubu zůstala nakrátko v objektu jako strážní oddíl. Člen tohoto strážního oddílu, svobodník Zicháček, nakreslil na stěnu ubikace několik kreseb, které se vyjadřují k okupaci pohraničí a Mnichovské dohodě. Kresby doplňuje nedokončený seznam osádky objektu. Kresby v Jeřábu jsou v evropském měřítku ojedinělým svědectvím. Celý komplex pevnostního systému je od roku 1995 prohlášen za národní kulturní památku, protože právě nedokončené stavební práce tvoří významnou kulturně historickou hodnotu vymykající se ostatním pevnostem československého pohraničního opevnění.

Správní orgán posuzoval předloženou žádost o vydání závazného stanoviska z hlediska jejího souladu se zájmy státní památkové péče. Současně zkoumal předloženou dokumentaci i z hlediska následného využití pevnostního systému z hlediska návštěvníckého komfortu a standardů jak po stránce informační, tak i technologické a užité. V průběhu zpracování projektové dokumentace byly jednotlivé etapy průběžně konzultovány jak s odbornou organizací státní památkové péče, tak i se správním orgánem. Výsledná podoba projektové dokumentace tak respektuje průběžně upřesňovaná stanoviska a požadavky obou složek státní památkové péče. Přesto, zejména z důvodu rozsáhlosti všech plánovaných prací, nemohlo být v dokumentaci pojmuto zcela vyčerpávajícím způsobem naprosto vše. Z hlediska památkové péče bylo shledáno několik nedostatků či nejasností, které byly upřesněny stanovenými podmínkami ve výroku tohoto závazného stanoviska. V prováděcí dokumentaci, která bude řešit vše v mnohem větší podrobnosti, se předpokládá doplnění těchto chybějících detailů, jež však musí být předem znovu projednány v novém řízení u správního orgánu. Zjištěné „památkové“ nedostatky však jsou takového rázu, že nebrání řízení u stavebního úřadu a budou předmětem pouze památkového řízení, které už nebude mít vliv na vydání či nevydání stavebního povolení.

Jednotlivé podmínky uvedené ve výroku tohoto závazného stanoviska byly stanoveny z následujících důvodů:

Podmínka č. 1: Projektová dokumentace postrádá řadu detailů stavebních prací. Je proto nezbytné (i pro vlastní provedení prací) vypracovat navazující stupeň projektové dokumentace, tj. prováděcí dokumentaci. Tu je nezbytné v předstihu konzultovat jak s odbornou organizací státní památkové péče, tak se správním orgánem již v průběhu jejího zpracovávání a následně ji předložit ve finální pozitivně zkonzultované podobě k vydání následného závazného stanoviska.

Podmínky č. 2a – 2e: Je zcela nezbytné předem projednat s odbornou organizací státní památkové péče vzor barevné kamufláže na nově vytvořeném zvonu. Nelze souhlasit s tím, že barevnost bude stanovena provozovatelem. Tím by došlo k vyvedení rozhodovací pravomoci mimo správní řízení, což by bylo porušením právních předpisů. Vzhledem k tomu, že se jedná o imitaci plánované součásti pěchotního srubu, je potřebné, aby tento prvek odpovídal historickým souvislostem. Nelze připustit, aby barevné provedení včetně vzoru bylo nahodilé a zavádějící. Stejně tak je nezbytné v prováděcí dokumentaci podrobně zpracovat provedení nového východu ze srubu, který ve stávajícím stupni dokumentace je pouze zmíněn a graficky není zpracován. Rovněž je nezbytné blíže specifikovat užitý nátěr na schodiště a zábradlí jak z hlediska jeho barevnosti, ale i typu – např. akrylový, alkydový, latexový. Rovněž není jasné, zda bude

prováděn i nátěr základní barvou či nikoliv. Nutné je dále specifikovat nově zřízenou venkovní zádlažbu před zřizovaným východem, stejně jako venkovní osvětlení, které je ve stávajícím stupni projektové dokumentace řešeno pouze okrajově.

Podmínky č. 3a – 3c: Z hlediska zachování autenticity památky je nezbytné použít stavební materiály a postupy odpovídající době vzniku pevnostního srubu. Novodobé materiály a technologie jsou nevhodné, neboť jejich užitím dochází ke snížení historické hodnoty chráněného objektu. Stanovená maximální výška nově provedené betonové mazaniny směřuje k zachování stávající hmoty srubu. Výška do mocnosti vrstvy max. 10 cm se na vnějším vzhledu neprojeví, kdežto navýšení nad tuto hranici již vizuálně pozmění vzhled i hmotu objektu.

Podmínky č. 4a a 4b: Vzhledem k zásahu do srubu Zelený, tj. zřízení nového vstupu, je zapotřebí blíže specifikovat a graficky detailně zpracovat dokumentaci nového vstupu, která dosud byla řešena pouze schematicky. Podmínka směřující k povrchové úpravě nové lávky ke vstupu je směřována k tomu, aby nedocházelo k nežádoucím odleskům, které by negativním způsobem ovlivňovalo celkový výraz srubu, jež je ze své podstaty proveden z matného betonu.

Podmínky č. 5a – 5c: Při vyzdívání nových příček je nezbytně nutné v maximální míře respektovat původní a dochované vybetonované konstrukce. Nové konstrukce je tedy možné k nim pouze přizdít bez jakéhokoliv rozrušování dochovaných konstrukcí. Vzhledem k síle nových akusticky izolovaných příček se jedná o provedení, které nebude vliv na stabilitu nových konstrukcí. Je však rovněž zapotřebí blíže specifikovat povrchovou úpravu nových příček, tj. způsob omítnutí a použitý materiál, jakož i konečnou povrchovou úpravu. Nová vzduchotechnika, která bude z důvodu nezbytnosti v podzemních prostorech instalována, bude povrchově upravena tak, aby barevně korespondovala s barevností okolních konstrukcí a opticky tak splynula s okolním prostředím bez upoutávání pozornosti na sebe.

Podmínka 6a: Úpravy návštěvnického prostoru spočívající v jeho úpravě a rozšíření. Toto rozšíření je projektováno do stávající haldy zeminy, která je součástí národní kulturní památky a tvoří doklad výstavby pevnostního systému. Je proto zcela nezbytné, aby přístavba, která je pro návštěvnický provoz nezbytná, v minimální míře narušila vzhled a charakter této haldy. Nesmí tedy dojít při provádění stavby k její destrukci, která by zcela zničila historický doklad, jež je předmětem památkové ochrany.

Podmínka 7a: Novostavba dělnického domku má představovat v rámci chystané expozice připomínku ubytování stavebních dělníků v době výstavby pevnostního systému. Oproti původním a zdokumentovaným domkům se jedná o zmenšenou podobu, která by však měla odpovídat dobovým reáliím. Materiálové řešení bylo průběžně konzultováno a z pohledu památkové péče je odpovídající, nicméně je zapotřebí dopracovat rozměry a členění oken. Na historických fotografiích a dokumentaci jsou jasně patrná jako dvoukřídlá, ven otevíravá a se subtilními okenními rámy a rámy okenních křídel. Při realizaci dělnického domku je proto vhodné důsledně respektovat ikonografii, aby výsledek byl co nejvěrohodnější a nejpravdivější.

Správní orgán památkové péče po posouzení všech podkladů a zjištění ve výše uvedené věci došel k závěru, který je obsažen ve výroku tohoto závazného stanoviska. Při posuzování se řídil platnými právními předpisy a nařízeními (zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; Vyhláška č. 66/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb.; Nařízení vlády ČR č. 170/2008 Sb., ze dne 28. 4. 2008; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění) jakož i Listinou základních práv a svobod (čl. 35, odst. 3: „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“), která je součástí Ústavy České republiky.

Poučení o odvolání

Toto závazné stanovisko není podle § 44a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, samostatným rozhodnutím ve správním řízení, nelze se tedy proti němu samostatně odvolat. Jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí stavebního úřadu.

Odvolání je možné podat až proti rozhodnutí stavebního úřadu.

UPOZORNĚNÍ

Vzhledem k tomu, že zamýšlené práce jsou spojeny se zemními pracemi na území národní kulturní památky, která je územím s archeologickými nálezy, je podle ustanovení § 22 odst. 2 PamZ stavebník povinen již od doby přípravy stavby oznámit svůj záměr Archeologickému ústavu AV ČR, v.v.i. (Letenská 4, 118 01 Praha 1 – Malá Strana) a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum.

PhDr. Pavel Mertlík
vedoucí oddělení kultury
a památkové péče

v zastoupení Ing. Milan Smolík

Stejnopis obdrží:

- Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, Okružní 418, 551 02 Jaroměř-Josefov